

PULLOPOSTI

Nro 4/2012

Itämeri-aiheinen viikkokolumni

27.1.2012

Itämeren suojelua vai politiikkaa?

Heli Saavalainen

On surullista, että Kingiseppin Fosforit on voinut päästää valtavia fosforikuormia Itämereen vuosikausia niin, ettei siitä ole tiedetty - tai kerrottu - mitään.

Vielä surullisempaa on, että Itämeren suojelukomissio Helcom on ollut ilmeisen haluton kertomaan nyt paljastuneesta päästölähteestä ja ilmiselvästi viivytellyt tutkimustulosten julkistamista.

Tutkijat kävivät näytteenottomatkoilla Venäjällä syksyllä, ja tulokset ovat varmasti olleet tiedossa jo hyvän tovin. Silti asiasta tiedotettiin vasta tällä viikolla: epämääräisesti, arvioituun päästölähteeseen ja lisätutkimusten tarpeeseen viitaten. Tutkijoiden mukaan fosforipäästön lähde, jätekipsivuori, on kuitenkin kiistaton, joten nyt pitää ryhtyä toimiin eikä tutkia lisää.

Uuden päästölähteen löytyminen on Itämeren kannalta äärimmäisen tärkeä ja hyvä asia, sillä yhdestä ojasta Lugajokeen vuotavalle fosforivirrälle voidaan oikeasti myös tehdä jotakin.

Mutta asia lienee poliittisesti kiusallinen. Helcom haluaa mieluusti hehkuttaa työnsä saavutuksia, kun Venäjäkin on viimein saatu ruotuun. Venäjä halutaan sitouttaa mukaan yhteistyöhön, eikä naapuria saa syyllistää.

Etykin aikana 1970-luvulla, jolloin Helcom perustettiin, liennytyks oli valloillaan ja kaikilla oli kivaa Helsingin hengessä. Mutta haloo, ajat ovat muuttuneet.

Venäjälläkin kansalaisyhteiskunta osoittaa heräämisen merkkejä, ja maassa on alkanut nousta protesteja kansalaisten oikeuksia ja mielipiteenilmaisun vapautta polkevaa hallintoa vastaan.

Ulkopoliittisen instituutin ohjelmajohtaja Arkadi Moses kirjoitti taannoin Vieraskynä-palstalla osuvasti Venäjän tilanteesta ja välitti viestin EU-johtajille: "Heidän olisi myönnettävä, että yhteistyö on väline ongelmien ratkaisemiseen, ei poliittinen tavoite sinänsä." (HS 3.12.2011)

Tämän luulisi olevan itsestään selvää Itämeren suojelussa, joka ei etene ilman rantavaltioiden yhteistyötä. Saman periaatteen pitää koskea myös Helcomia, jonka tehtävä on edistää merellisen ympäristön suojelua.

Suuren päästölähteen paljastaminen Venäjällä tekee toki särön kivaan julkisuuskuvaan. Se vaikuttaa jopa ilmapiiriin ministerikokouksessa.

Suojelu ei kuitenkaan etene, jos pää pistetään pensaaseen heti, kun ikäviä asioita ilmenee. Yhteistyön panoksena on Itämeren tila.

*Heli Saavalainen
toimittaja
Helsingin Sanomat
heli.saavalainen @ hs.fi*

Kirjoitus on julkaistu ensimmäisen kerran Helsingin Sanomissa 21.1.2012

Haluatko PULLOPOSTIN sähköpostiisi?

Liity postituslistallemme: www.centrumbalticum.org/kolumni

Centrum Balticum

Vanha Suurtori 7

20500 Turku

puh. 020 775 1341

www.centrumbalticum.org

centrumbalticum@centrumbalticum.org